

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitea
"Työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus" -erityisjaosto
Työmarkkinoiden seurantaryhmä*

**Pilottitutkimus EU:n nuorisotyöllisyyspolitiikan täytäntöönpanosta kansallisella tasolla:
kansalaisyhteiskunnan näkökulma**

KYSELYLOMAKE

VASTAAJAORGANISAATION TIEDOT

Organisaatio	
Yhteyshenkilö	
Asema	
Sähköpostiosoite	
Puhelinnumero	

TYÖHARJOITTELU

Työharjoittelulle ei ole yhteistä Euroopan laajuista määritelmää, ja usein työharjoittelu, työssäoppiminen ja oppisopimuskoulutus sekoitetaan toisiinsa. Tässä kyselyssä työharjoittelulla tarkoitetaan *ajallisesti rajattua harjoittelujaksoa, johon sisältyy myös oppimisosio. Harjoittelun tarkoituksena on auttaa harjoittelijaa siirtymään opiskelusta työelämään antamalla hänelle käytännön kokemusta, osaamista ja taitoja, jotka täydentävät hänen teoriaopintojaan.*

Kyselyn kohteena on *työharjoittelu nk. avoimilla markkinoilla eli harjoittelu, josta on sovittu harjoittelijan ja harjoittelijan työnantajan (yritys, voittoa tavoittelematon organisaatio tai julkishallinto) välillä ilman kolmatta osapuolta ja joka tehdään yleensä opiskelujen päätyttyä ja/tai osana työnhakua. Sillä ei tarkoiteta korkeakoulu- ja/tai ammatillisiin opintoihin sisältyvää harjoittelujaksoa eikä tiettyjen alojen pakollista harjoittelua (esim. lääkäri tai arkkitehti).*

1. Harjoittelupaikkojen tarjonta

Onko maassanne tarjolla riittävästi harjoittelupaikkoja? Edistääkö edustamanne organisaatio tai sen jäsenet tätä asiaa? Onko teillä tähän liittyviä parannusehdotuksia?

Selittäkää ja kuvailkaa tarkemmin ja antakaa mahdollisesti esimerkkejä.

2. Kannustimet harjoittelupaikkojen tarjoajille

Millaisina pidätte toimia, joilla kannustetaan yrityksiä tai organisaatioita tarjoamaan harjoittelupaikkoja, joissa on laadukas oppimissisältö ja kunnolliset työehdot?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

3. Kannustimet nuorille

Millaisina pidätte toimia, joilla kannustetaan nuoria osallistumaan työharjoitteluun? Onko teillä tähän liittyviä parannusehdotuksia?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

4. Harjoittelun laatuvaatimukset

Mitä mieltä olette hiljattain annetusta [harjoittelun laatuvaatimusta käsittelevästä Euroopan komission ehdotuksesta](#) (mm. kirjallinen harjoittelusopimus, oppimistavoitteet, työehdot, oikeudet ja velvollisuudet, kesto, tunnustaminen, avoimuus)? Mikä on soveltuvin taso tällaisille laatuvaatimuksille? Onko teillä vaatimusten täytäntöönpanoon liittyviä ehdotuksia? Mitä mieltä olette työmarkkinaosapuolten aktiivisesta osallistumisesta harjoittelun laatuvaatimusten täytäntöönpanoon?

Selittäkää.

OPPISOPIMUSKOULUTUS

Tässä osassa käsitellään oppisopimuskoulutusta. Sillä tarkoitetaan *ammattillisen peruskoulutuksen muotoa, jossa virallisesti yhdistetään vuorotellen yrityksessä tapahtuvaa harjoittelua (käytännön työkokemusjaksoja työpaikalla) ja koulussa tapahtuvaa opiskelua (teoria- tai käytäntöopetusjaksoja koulussa tai koulutuskeskuksessa) ja jonka loppuun suorittamisesta saa kansallisesti tunnustetun ammattillisen perustutkintotodistuksen*. Tässä määritelmässä ei erikseen viitata suoraan sopimussuhteeseen työntäjän ja oppisopimusoppilaan välillä.¹

5. Tiedotus

Millaisena pidätte oppisopimusjärjestelmiä ja -mahdollisuuksia koskevan tiedotuksen perusteellisuuden tasoa ja tiedon laatua? Onko teillä tarvittaessa parannusehdotuksia? Auttaako edustamanne organisaatio tai sen jäsenet oppisopimuskoulutusta koskevan tiedon levittämisessä?

Selittäkää ja kuvailkaa tarkemmin ja antakaa mahdollisesti esimerkkejä.

6. Tarjonta

Mitä mieltä olette tarjolla olevien oppisopimuspaikkojen määrästä ja alojen kattavuudesta (rajoittunut perinteisiin aloihin / mahdollista myös kaikkein innovatiivisimmilla aloilla)? Onko teillä ehdotuksia lisätoimiksi, joilla voidaan lisätä oppisopimuspaikkojen tarjontaa? Edistääkö edustamanne organisaatio tai sen jäsenet tätä asiaa?

Selittäkää ja kuvailkaa tarkemmin ja antakaa mahdollisesti esimerkkejä.

7. Sisältö

Millaisena pidätte oppisopimuskoulutuksen kokonaissisältöä (koulutusosio, seuranta ja valvonta jne.)? Onko teillä tähän liittyviä parannusehdotuksia? Osallistuuko edustamanne organisaatio tai sen jäsenet oppisopimuskoulutuksen sisällön suunnitteluun?

Selittäkää ja kuvailkaa tarkemmin ja antakaa mahdollisesti esimerkkejä.

¹ Euroopan komissio, *Apprenticeship supply in the Member States of the European Union*, tammikuu 2012.

8. Tunnustaminen

Mitä mieltä olette oppisopimuskoulutuksen tutkintotodistuksista ja oppisopimuksen kautta hankitun pätevyyden ja osaamisen tunnustamisesta?

Selittäkää.

9. Kannustimet oppisopimuspaikkojen tarjoajille

Millaisina pidätte toimia, joilla yrityksiä kannustetaan tarjoamaan oppisopimuspaikkoja (palkkatuet, osallistuminen kulujen korvaamiseen, velvoite tarjota oppisopimuspaikkoja työskenneltäessä julkishallinnolle jne.)?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

10. Kannustimet nuorille

Millaisina pidätte toimia, joilla kannustetaan nuoria osallistumaan oppisopimuskoulutukseen ja joilla pyritään lisäämään oppisopimuskoulutuksen houkuttelevuutta?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

Eurooppalainen oppisopimussyhteenliittymä

[Eurooppalainen oppisopimussyhteenliittymä](#) on aloite, jonka tarkoituksena on parantaa oppisopimuskoulutuksen laatua ja tarjontaa EU:ssa ja muuttaa asenteita oppisopimuksella tapahtuvaa oppimista kohtaan. Siinä halutaan tuoda yhteen viranomaiset, työmarkkinaosapuolet, yritykset, ammatillisen koulutuksen tarjoajat, nuorten edustajat ja muut keskeiset sidosryhmät, kuten kauppakamarit, koordinoimaan ja kehittämään erilaisia aloitteita, joilla luodaan toimivia oppisopimuskoulutusjärjestelmiä.

Oppisopimussyhteenliittymä käynnistettiin onnistuneesti Leipzigissä 2. heinäkuuta 2013, jolloin eurooppalaiset työmarkkinaosapuolet, Euroopan komissio ja EU:n neuvoston puheenjohtajana toiminut Liettua esittivät [yhteisen julistuksen](#), johon sitoutuivat monilukuisina yritykset, teollisuudenalat, kauppakamarit, pienteollisuudenalat, ammatillisen koulutuksen tarjoajat sekä nuorison edustajat.

11. Onko edustamanne organisaatio tai sen jäsenet mukana eurooppalaisessa oppisopimussyhteenliittymässä (esim. sitoumuksin, joissa kuvataan organisaation suunnitelmia lisätä oppisopimuskoulutuksen tarjontaa, laatua ja houkuttelevuutta)?

Selittäkää.

12. Mikä on näkemyksenne neuvoston lokakuussa 2013 antamien oppisopimusjärjestelmää koskevien yhteisten suuntaviivojen täytäntöönpanosta?² Mitkä ovat mielestänne täytäntöönpanon haasteet ja vahvuudet omassa maassanne?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia suuntaviivojen täytäntöönpanoehtoja.

13. Kumppanuusjärjestelyt³

Mitä mieltä olette nykyisistä kumppanuusjärjestelyistä oppisopimuskoulutuksen alalla (maiden välillä ja kansallisella tasolla esim. viranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kauppakamarien, pienteollisuudenalojen, nuorisjärjestöjen jne. välillä)?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia käytännön esimerkkejä ja parannusehdotuksia.

14. Työharjoittelu- ja oppisopimusjärjestelmien tehokkuus

Kuinka tehokkaina pidätte nykyisiä työharjoittelu- ja oppisopimusjärjestelmiä pysyvän työllistymisen näkökulmasta?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

² Neuvoston [asiak. 13568/13](#)

³ http://ec.europa.eu/education/apprenticeship/reform_en.htm

NUORISOTAKUU

Nuorisotakuun⁴ perustamisesta annetun neuvoston suosituksen mukaan jäsenvaltioiden tulisi varmistaa, että nuorille tarjotaan laadukas työ-, jatkokoulutus-, oppisopimus- tai harjoittelupaikka neljän kuukauden kuluessa koulun päättymisestä tai työttömäksi joutumisesta.

15. Lisäarvo

Kun nuorisotakuu nykyisessä muodossaan otettiin maassanne käyttöön, toiko se lisäarvoa muille toimenpiteille, joiden tavoitteena oli varmistaa nuorten nopea pääsy koulutukseen, oppisopimuskoulutukseen tai työharjoitteluun?

Selittäkää.

16. Ominaisuudet ja täytäntöönpano

Mitä mieltä olette nuorisotakuun tärkeimmistä ominaisuuksista sekä haasteista ja/tai vahvuuksista, joita sen täytäntöönpanoon liittyy maassanne (esim. kohderyhmän ikä, nuorille tarjottavan ratkaisun määräaika jne.)?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

17. Priorisointi

Millaisena pidätte nuorisotakuujärjestelmän soveltamisen priorisointia (jos tätä käytetään)? Ovatko eniten apua tarvitsevat nuoret mielestänne päässeet ensisijaiseksi kohteeksi (heikossa asemassa olevat ryhmät, pitkäaikaistyöttömät, monenlaisista tarpeista kärsivät nuoret, "vaikeasti autettavat" työttömät nuoret jne.)?

Selittäkää.

⁴ Nuorisotakuu: [EU:n neuvoston internetsivut](#)

18. Tiedotus nuorisotakuusta

Millaisena pidätte nuorisotakuuta koskevan tiedotuksen perusteellisuuden tasoa ja tiedon laatua?

Mitä toimenpiteitä olisi mielestänne toteutettava, jotta nuorisotakuu tunnettaisiin paremmin? Kenelle tällaiset toimenpiteet olisi suunnattava (nuorille, vanhemmille, työnantajille, koulutuksen tarjoajille, julkisille työvoimapalveluille, kenttätyön tekijöille, nuorisokeskuksille jne.)?

Selittäkää.

19. Työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan rooli

Millaisena pidätte työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan roolia nuorisotakuun suunnittelussa, toteuttamisessa, seurannassa ja arvioinnissa?

Selittäkää.

20. Edustamanne organisaation rooli

Miten edustamanne organisaatio tai sen jäsenet tarkalleen ottaen osallistuivat nuorisotakuujärjestelmän käyttöönottoon omassa maassanne? Mikä on edustamanne organisaation tai sen jäsenten rooli järjestelmän nykyisessä toteutuksessa ja hallinnoinnissa?

Selittäkää.

21. Synergia

Onko nuorisotakuun käyttöönotto maassanne tarjonnut tilaisuuden synergian luomiseen eri sidosryhmien, kuten työnvälityspalveluiden, koulutuksen, sosiaali- ja terveyspalveluiden, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan, välillä?

Selittäkää.

LIKKUVUUS

22. Liikkuvuutta koskeva tiedottaminen

Millaisena pidätte kansainvälistä liikkuvuutta ja myös EURES-verkoston⁵ hyödyllisyyttä koskevan tiedotuksen perusteellisuuden tasoa ja tiedon laatua? Olisiko toteutettava lisätoimia tiedotuksen tulosten parantamiseksi? Jos vastaatte kyllä, millaisia toimia tulisi toteuttaa ja kenelle ne tulisi suunnata (nuorille, vanhemmille, työnantajille, koulutuksen tarjoajille, julkisille työvoimapalveluille, kenttätyön tekijöille, nuorisokeskuksille jne.)?

Selittäkää ja kuvailkaa tarkemmin ja antakaa mahdollisesti esimerkkejä.

23. Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö

Voitaisiinko oman maanne ja muiden jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä mielestänne tehostaa harjoittelu-, oppisopimus- ja työpaikkoja etsivien nuorten liikkuvuuden edistämiseksi (Pohjoismaiden yhteisten työmarkkinoiden esimerkin mukaan)?⁶

Selittäkää.

MUITA KYSYMYKSIÄ

24. Työlainsäädäntö

Edistääkö maanne työlainsäädäntö toistaiseksi voimassa olevien työ sopimusten tekemistä / onko se neutraali / estääkö se tällaisten sopimusten tekemisen?

Selittäkää.

⁵ [Euroopan komissio teki 26. marraskuuta 2012 päätöksen Euroopan laajuisen EURES-työnhakuverkoston uudistamisesta ja kehittämisestä. Päätös on määrä panna täytäntöön tammikuusta 2014 alkaen.](https://ec.europa.eu/eures/)

⁶ Esimerkki Pohjoismaiden yhteisistä työmarkkinoista⁶ – Pohjoismaat ovat vuodesta 1985 tehneet yhteistyötä alueen nuorille tarkoitetun Nordjobb-vaihto-ohjelman puitteissa. Nordjobb tarjoaa nuorille kesätyöpaikkoja tavanomaisin palkka- ja työehdoin, väliaikaisen asunnon sekä kulttuuri- ja vapaa-ajanohjelmaa toisessa Pohjoismaassa. <http://www.norden.org/fi/tietoa-yhteistyoeatae/sopimukset/sopimukset/tyoemarkkinat>

25. Nuorille suunnatut kannustimet osallistua työmarkkinoille

Kannustaako järjestelmä (hyvinvointivaltio – työttömyysetuudet, sosiaalituki, riittävät lastenhoitojärjestelyt, pimeän työn torjunta jne.) mielestänne nuoria osallistumaan / palaamaan työmarkkinoille?

Selittäkää.

Nuorille suunnattu tuki

Millaisina pidätte nuorille suunnattuja uraohjaus- ja neuvontapalveluja? (Annetaanko ohjausta riittävän varhain? Onko se yksilöllisten tarpeiden mukaista? Osallistuuko siihen koko perhe?)

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

26. Millaisina pidätte nykyisiä toimenpiteitä, joilla pyritään kannustamaan nuoria yrittäjiksi?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

27. Millaisina pidätte toimenpiteitä, joilla ehkäistään tai paikataan nuorten näköalattomuutta, kun heillä on vaikeuksia löytää työ-, harjoittelu- tai oppisopimuspaikkaa?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

28. Nuorten työllisyyttä edistävien toimenpiteiden arviointi

Onko maassanne käytössä nuorisotyöttömyyden torjuntatoimenpiteiden arviointijärjestelmä (esim. kerätään nuorilta palautetta palvelujen toimivuudesta ja nuorten tukemiseen tarkoitetuista toimenpiteistä)?

Kuvailkaa ja esittäkää mahdolliset näkemyksenne järjestelmästä:

29. Kumppanuusjärjestelyt ja sidosryhmien osallistuminen nuorten työllisyyttä edistävään politiikkaan

Millaisena pidätte työntajajärjestöjen, ammattiliittojen ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan yhteistoimintaa maassanne nuorten työllisyyden alalla? Ovatko työmarkkinaosapuolet sopineet toimista, joilla helpotetaan nuorten työnsaantia?

Selittäkää ja esittäkää tarvittaessa parannusehdotuksia ja käytännön esimerkkejä.

30. Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö

Mikä on näkemyksenne mahdollisesta **oman maanne ja muiden maiden välisestä yhteistyöstä** nuorten työllisyyden alalla? Onko maassanne hyviä toimintatapoja ja käytäntöjä, jotka voisivat olla esikuvina muille jäsenvaltioille? Voisiko oma maanne mielestänne ottaa mallia muista maista?

Selittäkää ja esittäkää mahdollisia parannusehdotuksia.

Kiitos kyselyyn osallistumisesta!